

OLJEVÄXTER

Höstrapsorter

Gunilla Larsson, Svensk Raps AB

Intresset för att prova sorter i försöken är fortsatt stort. I år har 38 olika höstrapsorter ingått i försöksserierna. 23 sorter har varit linjesorter och 15 hybrid sorter. Att döma av denna fördelning är det fortfarande av stort intresse att testa linjesorter. Sorterna har provats i två olika serier. En med enbart linjesorter (OS 23) och en med enbart hybrid sorter (OS 24). Mätarsorter i båda serierna har varit Express, Status (hybrid) och Celsius.

Resultaten för sortförsöken har delats in i tre områden. sydvästra Götaland (område A), sydöstra Götaland (område B) samt Norra Götaland och Svealand (områdena D, E och F).

När det gäller att bedöma en sorts egenskaper och avkastningspotential ges bästa bilden i flerårssammanställningarnas resultat. Nedan redovisas både flerårsresultat för de sorter som funnits i försöken två år eller mer samt en tabell med de sorter som provats för första gången 2005.

Flerårssammanställning 2001-2005

Sortutbudet är stort och det är svårt att kommentera varje enskild sort. Indelningen av sortmaterialet i olika odlingsområden visar att skillnaden mellan linje- och hybrid sorter blir tydligare i de nordligare odlingsområdena.

I sydvästra Götaland och sydöstra Götaland skiljer det 6-16 % mellan hybriderna och mätarsorten Express, till hybrid sorternas fördel. Men det finns också linjesorter som mycket väl kan hävda sig i jämförelse med hybriderna. I sydvästra Götaland är enligt försöken Oase bästa linjesort med avkastning som ligger 15 % över mätarsorten Express. Winner och Caracas är de linjesorter i området sydöstra Götaland som ligger i samma nivå som flera av hybriderna.

I Norra Götaland och Svealand där odlingsklimatet är hårdare blir hybriderna mera överlägsna i jämförelse med linjesorterna. Här har de flesta hybrid sorterna avkastat upp emot 20 % mer än Express. Men även i detta område finns det linjesorter som har god avkastningspotential. Gospel är exempel på en relativt ny sort som i och för sig bara provats i 8 försök, men har en avkastning som är 19 % över Express, vilket är helt i nivå med de bästa hybrid sorterna.

Sortegenskaper

I tabell 3 redovisas höstrapsorternas odlingssegenskaper. När det gäller övervintring är hybriderna generellt sett hårdigare än linjesorterna. Det är också troligt att det när det gäller övervintring är skillnader ännu större än vad tabellen visar. Många gånger blir försök som är vinterskadade kasserade pga av att det blir ett stort försöksfel och kommer alltså inte att ingå i några sammanställningar.

När det gäller mognaden visar inte tabellen att det skulle vara någon större skillnaden mellan sorterna, det skiljer endast en eller ett par dagar. Även här är det troligt att det i praktiken kan skilja upp emot någon

vecka mellan tidigaste och senaste sort. Stjälkstyrka hos en sort hänger ofta samman med stjälkens längd. Saturnin, Fredric och Express tillhör de stjälvstyvaste sorterna och är också bland de sorter som har kortast stjälk.

Tabell 1 Flerårssammanställning höstraps 2001-2005

	Sydvästra Götaland Omr A			Sydöstra Götaland Omr B			N Götaland och Svealand Omr C-F		
	Råfett kg/ha	Råfett Rel.tal	Ant förs	Råfett			Råfett kg/ha	Råfett Rel.tal	Ant förs
				Råfett kg/ha	Rel. tal	Ant förs			
Express	1890	100	44	1790	100	22	1470	100	44
Celsius		98	33		100	15		107	38
Ramiro		103	10		102	4		111	4
Louise		100	26		103	12		101	30
Winner		103	18		113	8		113	26
Fredric		101	18		98	8		97	22
Bryan		107	10		107	4		107	4
Liprima		105	13		102	5		110	8
Oase		115	10		105	4		103	4
Falstaff		99	23		98	11		112	25
Gospel		107	14		107	5		119	8
SW 050		102	10		100	4		101	4
Carosell		106	21		107	11		114	16
Cadillac		104	22		101	11		97	13
Castille		108	12		112	4		109	6
Caracas		109	10		114	4		112	4
Status H		111	34		113	16		119	41
Disco H		113	24		106	12		117	34
Vectra H		108	11		107	5		111	14
Saturmin H		90	11		87	5		97	12
Banjo H		113	24		112	12		118	37
Kronos H		109	24		114	12		120	36
Calypso H		112	13		115	5		120	22
Madonna H		116	10		114	4		110	10
SW 0104 H		110	8		109	4		115	8

Tabell 2. Sorter som endast provats 2005

	Sydvästra Götaland			Sydöstra Götaland			N Götaland och Svealand Omr C-F		
	Råfett kg/ha	Råfett Rel.tal	Antal förs	Råfett kg/ha	Råfett Rel.tal	Antal förs	Råfett kg/ha	Råfett Rel.tal	Antal förs
Linjesorter									
Express	2177	<u>100</u>	4	1705	100	2	1940	<u>100</u>	2
Celsius		88			92			102	
Status H		106			107			110	
Salomont		98			100			107	
Genius		104			95			105	
Sansibar		87			93			98	
SW 051		96			95			105	
Catalina		108			111			118	
Californium		102			105			111	
PR 45W04 (DP)		96			94			104	
Hybridsorter									
Express	2145	<u>100</u>	4	1659	100	2	1717	<u>100</u>	4
Celsius		91			105			112	
Status H		107			110			111	
Concord H		112			109			116	
Amigo H		112			115			117	
SW 05008E H		112			109			120	
CWH 065 H		102			109			113	
CWH 068 H		114			103			115	
46W31(DP) H		115			106			116	

Tabell 3 Sortegenskaper 2001-2005

	Övervintring 0-100	Stjälkstyrka 0-100	Mognad dagar	Råfett % av ts	Prot i mjöl % av ts	Stjälklängd cm
Express	82	94	351	48,6	38,2	126
Celsius	88	84	352	47,0	35,7	136
Ramiro	85	86	353	47,9	35,8	134
Louise	88	84	352	47,3	37,6	143
Winner	88	82	353	47,1	35,9	133
Frederic	86	95	352	46,9	37,9	121
Bryan	87	91	352	46,8	37,1	134
Liprima	86	89	353	46,7	36,6	128
Oase	89	92	355	49,7	37,0	134
Falstaff	87	94	352	48,7	37,0	129
Gospel	88	90	353	47,5	35,6	128
SW 050	87	90	352	47,6	38,2	129
Carosell	87	86	353	47,3	36,0	125
Cadillac	81	90	353	47,5	36,9	132
Castille	87	90	352	46,8	35,4	126
Caracas	86	83	351	47,7	35,3	125
Status H	88	82	352	47,6	36,3	139
Disco H	87	88	353	48,0	36,3	139
Vectra H	86	82	353	46,3	36,0	140
Saturnin H	89	94	352	45,1	39,4	112
Banjo H	90	77	351	47,1	37,4	143
Kronos H	88	79	352	46,6	35,2	142
Calypso H	91	91	352	47,6	37,8	141
Madonna H	90	88	351	47,6	37,2	142
SW 0104 H	88	92	352	48,1	37,6	137